ਐਮ/ਐਸ ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟੋਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ
ਬਨਾਮ
ਐਮ/ਐਸ ਐਸਐਮਐਸ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁ.
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 270 ਦਾ 2022)
ਫਰਵਰੀ 22, 2022
[ਇਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ ਅਤੇ
ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973: ਧਾਰਾ 482 – ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਪਮਾਨ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜੋ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਸਮਰਥ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ – ਮੰਗ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ 142 ਅਧੀਨ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ – ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142(1)(ਅ) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ – ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਦੁਆਰਾ – ਦੂਜੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ – ਇਸ ਲਈ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 138 ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੌਦੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਸਬੰਧੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੌਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ – ਹੋਰ, ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਮੇਲ-ਜੋਲ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ ਅਸਮਰਥ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ – ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਖਿਕ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ –

s.142 ਦੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਹੋਈ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 – ਧਾਰਾ 142।

ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881: ਧਾਰਾ 142 – ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ – ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਅਦਾਇਗੀ" ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ – ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ – ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਜੋਗ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲਾ: 1. ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਨਾ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬਲਕਿ 06.04.1998 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਾਹੀਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 138 NI ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਅਦਾਇਗੀ" ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11][280-B-E]

2. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਿਸ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ 18.07.2014 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਆਂ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹੇਠਾਂ, ਹਰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਸਤਾਖਰ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗਵਾਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 01.04.2011 ਤੋਂ 30.09.2014 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਖਾਤਾ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ 28.10.2014 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਲੇਖਾ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕੰਪਨੀ. ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਰਿਹਾ ਹੈ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕੰਪਨੀ. [ਪੈਰਾ 12][280-E-H; 281-ਏ]

3. ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ. ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਵੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਕਿੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਲੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਮਗਰੀ ਇਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ "ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ" ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, N.I ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਲੋੜ ਐਕਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ. [ਪੈਰਾ 14][282- ਏ-ਡੀ]

4. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ (ਜਾਂ ਤੋਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਕੰਪਨੀ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਵਾ" ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦਾਵਾ "ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ"

ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਵਾ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੀ ਉਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ "ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਉਸਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17][286-A-B] ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਯ. (2014) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 790 : [2013] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 80; ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੈਡਕਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ [2002] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 234 : [2001] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 265; ਵਿਸ਼ਵਾ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਓ.ਪੀ. ਪੋਦਾਰ (1983) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 701 : [1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 176; ਜਾਨਕੀ ਵਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ ਅਤੇ ਅਨਜ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਿੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 217 : [2004] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 681– ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2013] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 80 ਪੈਰਾ 4 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2001] 5 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 265 ਪੈਰਾ 9 ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1984] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 176 ਪੈਰਾ 9 ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2004] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 681 ਪੈਰਾ 9 ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2015) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 527 ਪੈਰਾ 14 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

[2008] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 83 ਪੈਰਾ 16 ਤੇ ਨਿਰਭਰ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 270 ਦਾ 2022।

ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 14.12.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 1210 ਦਾ 2017।

ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ. ਪਰੀਜਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਗੌਰਵ ਖੰਨਾ, ਅਰਨਬ ਬਿਹੇਰਾ, ਮਿਸ ਸਾਧਵੀ ਸਵਰੂਪ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਰੁਣਾਵ ਪਟਨਾਇਕ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ - ਮੈਂ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਏ. ਐਸ. ਬੋਪੰਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 14.12.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਆਰਐਲਐਮਸੀ ਨੰਬਰ 1210 ਦਾ 2017 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 05.11.2015 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3. ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਸੱਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ 13.03.2015 ਦੇ ਚੈੱਕ, ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਵਿੱਚ 1,10,00,000/- (ਰੁਪਏ) ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਦਸ ਲੱਖ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸਮਰਥਨ, 'ਖਾਤਾ ਬੰਦ'। ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮਿਤੀ 14.04.2015 ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ, ਰਸੀਦ ਬਕਾਇਆ। ਪਰ ਨੋਟਿਸ 16.04.2015 ਨੂੰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਰਸੀਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮੰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਉਸੇ ਦਾ ਜਵਾਬ. ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, (ਛੋਟੇ ਲਈ 'SDJM') ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਤੇ 142 ਅਧੀਨ ਪਨਪੋਸ਼, ਉਦਿਤਨਗਰ ਰੌਰਕੇਲਾ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ, 1881 (ਛੋਟੇ 'ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ' ਲਈ)। ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਹੁੰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਦਲੇ। ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ SDJM ਐਨ.ਆਈ. ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ, ਵਿਡੌਓ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 05.11.2015.

4. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ CRLMC ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ 2017 ਦਾ ਨੰ.1210 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਲਈ 'Cr.P.C.) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 05.11.2015। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਸੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਸੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਸ. ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਕਥਿਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਸਮਾਨ. ਉਸ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਰਡਰ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸੰਮਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਏ.ਸੀ. ਨਰਾਇਣਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ & Anr. (2014) 11 SCC 790 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੜਚਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿ ਕੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਕੋਲ ਸੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ (ਲੇਖਾ) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੀ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਨੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾਕਾਰੀ) ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਉਪ-ਸਪੁਰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ।

ਝਾ

5. ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ. ਪਰੀਜਾ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾ-ਸੂਟ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 05.11.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਜੋਗ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 8.07.2014 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੌਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ ਬੌਂਸ ਹੋਏ ਤਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਇਹ ਨਿਰਦਿਸ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੀ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਸ਼ੇਅਰਹੋਲਡਰ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸੀ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ 23.05.2015 ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਿਰਫ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਮਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

6. ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਏ. ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਮੀਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਚਨ ਮੇਹਤਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਤਰਿਮ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੇਵਲ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 142 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਏ. ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਆਪਣਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

7. ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇੱਥੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਬਿੰਦੂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ

ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 142 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਜੋ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

"142. ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ।—ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1973 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੋਡ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ:

(a) ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ;

(b) xxxxxxxxxx

(c) xxxxxxxxxx"

8. ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-14) ਦਾ ਪੜ੍ਹਨ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ ਐਮ/ਐਸ. ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟੋਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਇਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ। ਚੈੱਕਾਂ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-3 ਤੋਂ ਪੀ-9) ਦਾ ਪੜ੍ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 138 ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ, ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਚੈੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ "ਭੁਗਤਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ" ਹੈ ਐਮ/ਐਸ. ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟੋਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ। ਜੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 142 (1) (ਅ) ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਿਖਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਵਲੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੌਦੇ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

9. ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਹਾਲਾਤ ਨੋਟ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਣਾ ਉੱਠੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਮੈਡਚਲ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਅਤੇ ਫਾਰਮਾ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ, (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 234 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (1)(ਏ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾ ਮਿੱਤਰ ਬਨਾਮ ਓ.ਪੀ. ਪੋਦਾਰ, (1983) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 701 ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਜੋਗਾਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਜੋ ਸੰਜੋਗਾਨੁਸਾਰ ਸੰਜੋਗਾਨੁਸਾਰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਾ ਮਿੱਤਰ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੰਜੋਗਾਨੁਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੰਜੋਗਾਨੁਸਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਇਕੋ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਧਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਨਕੀ ਵਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ & ਅਨ੍ਹ ਬਨਾਮ ਇੰਡਸਿੰਡ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ & ਓਰਸ. (2005) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 217 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਾਂ ਸੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ III ਨਿਯਮ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੇ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਮੁੱਖ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਜੋ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਨੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

10. ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ, ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਤਿੰਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 (1)(ਅ) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਲੋੜ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“21. ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ:

21.1. ਕੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਈਨ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੀ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142(ਅ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਤਬ ਪੂਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੈੱਕ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਧਾਰਕ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

21.2. ਕੀ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

21.3. ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

21.4. ਜੇ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ-ਪੱਤਰ ਧਾਰਕ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ?

21.5. ਕੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਚਲਦੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 2002 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?”

ਪੈਰਾ 29 ਤੋਂ 30 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

“29. ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 138, 142 ਅਤੇ 145 ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹਲਫਨਾਮਾ ਜਮਾ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ, ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਧਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਦ ਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹ(ਆਂ) ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ

ਇੱਕ ਲੈਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਦੇ ਤਹਿਤ।

30. ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਫਾਇਲ ਕਰਨ, ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਤਦ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪੇਈ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਹੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਚੌਥਾ ਸਵਾਲ ਬੇਨਤੀਜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।" ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਪੈਰਾ 33 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

33. ਜਦੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਵਸ਼ਦੇਵ ਭੋਜਵਾਨੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ:

33.1. ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

33.2. ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਧਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਅਤੇ ਸਤਿਆਪਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ/ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਕ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

33.3. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਉਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

33.4. ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 145 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਿਆਪਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ।

33.5. ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਅਧੀਨ ਫੰਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਖਾਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸੰਮਿਲਤ ਜਾਂਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ, (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਰਥਾਤ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ", ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਰਾਹੀਂ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 23.05.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਅਧਿਕਾਰਤਾ (ਐਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-17) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯਬ੍ਰਤ ਪਾਂਡਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਆਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਮ/ਐਸ. ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ ਏਸ਼ੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਜਵਾਬਦੇਹ) ਖਿਲਾਫ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ. ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਦੇ ਨਮੂਨਾ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਅਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਖੁਦ ਨੂੰ, ਬਲਕਿ ਬੋਰਡ ਆਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ 06.04.1998 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ P-16)। ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਾਰੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦੇ। ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ, ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ। ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣਗੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਧਾਰਾ 138 ਐਨਆਈ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ "ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ" ਕੰਪਨੀ ਦਾ।

12. ਜਿਸ ਅਗਲੇ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ। ਇਸ ਪਹਲੂ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ 18.07.2014 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਸਮਝੌਤੇ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-1) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਵਾਣਿਜਯਕ) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 01.04.2011 ਤੋਂ 30.09.2014 ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਲਾਨ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਕਿ 28.10.2014 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੋਵਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਚੈੱਕ ਬਾਊਂਸ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਲੇਖਾ) ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ (ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-11, 12-13) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਿਹੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਵੀ ਮਿਸਟਰ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਦਾਅਵੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

“ਜੋ ਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 1956 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਐਟ/ਪੀਓ/ਪੀਐਸ-ਬੇਲਪਹਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਝਾਰਸੁਗੁਡਾ, (ਓੜੀਸ਼ਾ) ਦੇ ਜਰੀਏ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ), ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 47 ਸਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰ ਦਾਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕ□ਤ ਵੀ ਹਨ।”

ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

“ਮੈਂ, ਸ੍ਰੀ. ਸੁਭਾਸਿਸ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ, ਉਮਰ ਲਗਭਗ 47 ਸਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲ ਚੰਦਰ ਦਾਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਐਮ/ਐਸ. ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਐਟ / ਪੀਓ /ਪੀਐਸ- ਬੇਲਪਹਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਝਾਰਸੁਗੁਡਾ (ਓੜੀਸ਼ਾ), ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਫ਼ਰਮ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ:-

ਜੋ ਕਿ, ਮੈਂ ਐਮ/ਐਸ. ਟੀਆਰਐਲ ਕ੍ਰੋਸਾਕੀ ਰਿਫ੍ਰੈਕਟਰੀਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਐਟ / ਪੀਓ / ਪੀਐਸ- ਬੇਲਪਹਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ-ਝਾਰਸੁਗੁਡਾ (ਓੜੀਸ਼ਾ) ਦਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਹਾਂ, ਜੋ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹਾਂ।NONE

ਜੋ ਕਿ, ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ : 1 ਤੋਂ 13 ਤੱਕ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥ ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਹਨ।"NONE

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਸੌਂ ਬਿਆਨ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਐਕਟ 1956 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫਤਰ ਐਟ/ਪੀਓ/ਪੀਐਸ- ਬੇਲਪਹਾਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਝਾਰਸੁਗੁਡਾ (ਓੜੀਸ਼ਾ) ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕ□ਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

14. ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਅਕਾਉਂਟਿੰਗ) ਕੋਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਕੁਝ ਇਕ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸਖਤ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਹ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਪ੍ਰੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਢੰਗ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਹਾਰਤ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ, ਇਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਰਜੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਮਗਰੀ ਇਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਹਾਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਨੇ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ" ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਐੱਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ. ਵਿਨੀਤਾ ਐਸ. ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਏਸੇਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ (2015) ਵਿੱਚ 1 SCC 527, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਮਾਨਯੋਗ CJI) ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਗਿਆਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

15. ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਲੋਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਵ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਏ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ" ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਸਕੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਯਾਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਇਕਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਭਰਨ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੋ. ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਡੌਲੀ ਜਾਰਜ (2002) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 455, ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆਧੀਸ਼ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਹੇਠਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: "3. ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ

ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਏਜੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਾ-ਫੇਸੀ, ਇਸ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਮਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਲਈ, ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਟ੍ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 31.1.2000 ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

16. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ.ਸੀ.ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 407, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਾ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 (ਏ) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 142 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ: -

"14. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਕ ਵੱਲੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦੇ ਅਣ-ਮਾਨਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ (ਜੋ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ), ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੈੱਕ ਦਾ ਅਣ-ਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ" ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਰ ਲਿਖਤ 'ਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੈ। ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਤਾ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੱਤਾ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

16. ਧਾਰਾ 142 ਸਿਰਫ ਇਹ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੌਣ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਕੰਪਨੀ ਇੱਕ ਦੇ ਜੁਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨੁਮਾਇੰਦਾ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ – ਦੇ ਜੁਰੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 200 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਅ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ

ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਮੂਰਤ ਸੰਸਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 200 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਅ) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ।

19. ਨਤੀਜਤਨ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਦੇ ਅਣਸਤੀਕਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਨ.ਆਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਸ ਦਾ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਦੇ ਜੁਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਭਾਵ, ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਉਹੀ ਰਹੇਗੀ ਪਰ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਕਰਮਚਾਰੀ) ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਦੇ ਜੁਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਦੇ ਫੈਕਟੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਉਪਬੰਧ (ਅ) ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੰਪਨੀ ਚੈੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨ.ਆਈ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਾਇਮਾ-ਫੇਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਸਹੁੰ ਬਿਆਨ (ਜਾਂ ਤੋਂ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਕੰਪਨੀ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ, ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਰਤਾਂ "ਅਟਾਰਨੀ ਹੋਲਡਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਾਅਵਾ" ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ "ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ" ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਏ.ਸੀ. ਨਾਰਾਯਣਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਗਏ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ "ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ।

ਜਦੋਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਇਮਾ ਫੇਸੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਰਾਟ ਸ਼ਿਪਿੰਗ ਕੋ. ਪ੍ਰਾ. ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ 05.11.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਤਦਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ;

(i) ਉੜੀਸਾ, ਕਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 14.12.2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ CRL. MC. ਨੰਬਰ 1210 ਦੇ 2017 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ii) ਆਈ.ਸੀ.ਸੀ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 422 ਦੀ 2015 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਜੇ.ਐਮ, ਝਾਰਸੁਗੁਡਾ ਦੀ ਫਾਇਲ 'ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ 15.03.2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(iii) ਇੱਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਉਕਤ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਗੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ।

(iv) ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 2015 ਦੇ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(iv) ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁਪਏ 1,00,000/- (ਰੁਪਏ ਇੱਕ ਲੱਖ ਹੀ) ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

19. ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਭ ਨਿਪਟਾਰੇ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate